

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-2-129 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 08-52/789-318
Karar Tarihi : 11.9.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler :Tuncay SONGÖR, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN,
Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı
KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER : İbrahim AYDEMİR, Ayşe Özlem UZUN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.
Güvercin yolu No: 111/112 06560 Gazi-Ankara

20 **D. TARAFLAR** : - Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. ve bayileri
Güvercin yolu No: 111/112 06560 Gazi-Ankara

E. DOSYA KONUSU: Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.'nin biçerdöver ve pamuk toplama bayilik ve yetkili servislik sözleşmelerine 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet tanınması talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 30.06.2008 tarih ve 4132 sayı ile intikal eden ve i eksiklikleri en son 09.07.2008 tarihinde tamamlanan başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 2002/2 Sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin ilgili hükümleri çerçevesinde yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 1.9.2008 tarih ve 2008-2-129/MM-08-İA sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu, 2.9.2008 tarih ve REK.0.06.00.00-130/275 sayılı Başkanlık Önergisi ile 08-52 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.'nin biçerdöver ve pamuk toplama bayilik ve yetkili servislik sözleşmelerine ilişkin olarak; Sözleşmelerde münhasırlık, tek elden alım, rekabet etmeme yükümlülüğü ve aktif satış yasağı gibi hükümler yer alması nedeniyle sözleşmelere menfi tespit belgesi verilemeyeceği; ilgili pazarlardaki pazar paylarının % 40'ın üzerinde olması nedeniyle 2003/3 ve 2007/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile Değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında muafiyetten yararlanamayacağı, bununla birlikte, Türk Traktör Yetkili Servislik Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyetten yararlanabileceği, New Holland Traktör Ekipman Bayilik Sözleşmesi'nin 9.3 ve CASE Pamuk Toplama Bayilik Sözleşmesi'nin 9.8 maddelerinde yer alan sözleşmeler sona erdikten sonraki döneme ait rekabet yasağının tesis ve arazilerle ilgili kısmının yalnızca sağlayıcı tarafından temin edilen tesis ve araziyle sınırlı olacak şekilde değiştirilmesi koşuluyla, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet verilebileceği ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Türk Traktör ve Ziraat Makineleri Ticaret A.Ş. (Türk Traktör)

Türk Traktör traktörler, hasat makineleri ve toprak işleme makineleri gibi tarım aletlerinin ve bunların dişli kutuları, transmisyon kutuları gibi parçalarının üretimini yapmaktadır. Bu şirket aynı zamanda bayileri aracılığıyla bu ürünlerin satışını ve satış sonrası servisini yapmaktadır.

60 Türk Traktör, Koç Holding A.Ş. (Koç Holding) ile CNH Global N.V.'nin ortak girişimidir. Şirket ilk olarak 1954 yılında MKE, TZDK, Ziraat Bankası, Tariş, Çukobirlik, Minneapolis-Moline arasında yapılan bir ön protokol ile Ankara'da kurulmuş, 8 Mart 1955 yılında Türkiye'nin ilk traktörünü üretmiştir. Türk Traktör, New Holland ve Case markaları ile üretim yapmaktadır. Şirketin ortaklık yapısı aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 1: Türk Traktör Ortaklık Yapısı

Hissedar	Pay Oranı (%)
Koç Holding A.Ş.	37.72
CNH Global N.V.	37.50
Temel Ticaret A.Ş. ¹	2.09
Halka Açık Hisseler	22.69

Öte yandan CNH Global NV ise Fiat S.p.A.'nin kontrolünde olan bir şirkettir. Bu sebeple Türk Traktör, esasen Koç Holding ile Fiat S.p.A. tarafından ortak kontrol edilmektedir.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

70 Türk Traktör ile bayileri arasında yapılan sözleşmeler biçerdöver makineleri ve pamuk toplama makinelerinin satışı ve satış sonrası servisine ilişkindir. Tarım makineleri genel olarak "kendi yürür makineler" ve "traktöre bağlı makineler" olarak ikiye ayrılabilir. Birinci gruptakilerin hareketini sağlayan motorları vardır. İkinci gruptakiler ise gücünü traktörden almaktadır. Başvuru konusu biçerdöver ve pamuk toplama makineleri kendi yürür makineler sınıfında yer almaktadır. Fakat her iki makine grubu da hasadını yaptıkları ürünlere has özel fonksiyonlarla donatılmış olduğundan ikameleri yoktur. Bu sebeple inceleme konusu dosya kapsamında *ilgili ürün pazarlarının "biçerdöver ve pamuk toplama makineleri pazarları ile bunlara ait servis pazarları"* olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

80 Başvuru dosyasında verilen bilgiler esas alınarak bu pazarlara ilişkin detaylı bilgiye aşağıda yer verilmektedir.

Biçerdöver

Kendi yürür biçerdöver, küçük daneli ürünler (buğday, arpa, çeltik, pirinç, mısır), baklagiller (fasulye, bezelye), yağlı tohumlar (ayçiçeği, kolza) gibi tarımsal ürünlerin toplanması ve danelerin sap, saman ve benzeri tarımsal ürünlerden ayrılması işleminde kullanılan bir hasat-harman makinesidir. Biçerdöver, ürünün biçilmesi ve

¹ Temel Ticaret A.Ş., Koç Ailesinin hissedar olduğu bir şirkettir. Bu sebeple Türk Traktör'ün hissedarlık yapısında Koç Holding A.Ş.'nin oranı daha fazla olsa da yönetim kurulunda Türk Traktör'ün Koç Holding ile CNH Global A.Ş. tarafından ortak kontrol edileceği kararlaştırılmıştır (7.2.2008 tarih ve 08-12/124-41 sayılı Rekabet Kurulu kararı).

90 toplanmasını sağlayan “tabla”, daneyi saptan ayıran batör ve ayırma organları, temiz bir ürün örneği elde etmek amacıyla istenmeyen parçaların uzaklaştırılmasını sağlayan bir temizleme sistemi, ürünün depolanmasını sağlayan bir dane deposu, bir motor ve tahrik sistemi, tüm ana fonksiyonları ayarlamayı ve tüm sistemleri kontrol etmeyi olanaklı kılan bir elektrik sistemi ve konforlu bir operatör kabinden oluşur. Bu sistemler, operatör tarafından tüm ürün koşullarında verimliği ve performansı en üst düzeye taşıyacak şekilde tamamıyla ayarlanabilir özellikte olmalı ve uzun saatler boyu çalışmaya olanak tanınmalıdır.

Pamuk Toplama Makineleri

100 Kendi yürür pamuk toplama makineleri, yalnızca pamuğu toplama amacıyla kullanılır. Bir pamuk toplama makinesi şu ana parçalardan oluşmaktadır: Pamuk kütlülerini pamuk bitkisi üzerinden mekanik olarak almaya, toplamaya yarayan tamburlar, toplanan pamuğu tamburlardan sepete taşıyan bir iletim sistemi, hasat edilen pamuğu depolayan bir sepet, pamuğu boşaltan bir boşaltıcı sistem, bir motor ve tahrik sistemi, tüm sistemleri kontrol eden bir elektrik sistemi ve operatör kabini.

Pamuk üretiminde maliyet düşüşü sağlayan pamuk kütlülerinin etkin bir şekilde mekanik olarak toplanması, geniş araştırma ve geliştirme fonları gerektiren çok karmaşık bir olgudur. Nitekim Türkiye’de pamuk üretimi %100 mekanize değildir.

Biçerdöver ve Pamuk Toplama Yetkili Servis Pazarları

110 Biçerdöver yetkili servisleri kendi bölgelerinde New Holland marka biçerdöverlerin garanti süresi boyunca servisiğini yapmakla yetkilendirilmektedir. Servisi yapılacak ürünler özellikli ve teknik detayı yüksek olduğundan yetkili servis teknisyenleri teorik, uygulamalı ve sürekli olarak eğitime tabi tutulmaktadır. Servis çağrı merkezi ile yetkili servislerin koordinasyonu, sorunların daha hızlı çözümü ve servisler arası bilgi ve tecrübe aktarımı sağlanmaktadır. Garanti kapsamındaki ürünlere ait yedek parçalar ürün güvenliği ve kalite garantisini teminen Türk Traktör tarafından sağlanmaktadır.

CASE-IH markalı pamuk toplama makinelerinin servisi bakımından da aynı değerlendirmeler geçerlidir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Dosya konusu sözleşmelerde tespit edilen “Alan”, Türkiye Cumhuriyeti sınırlarını kapsamaktadır. Bu sebeple dosya kapsamındaki ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

H.3. Değerlendirme

120 H.3.1. İşlemin Niteliği

Bildirim, Türk Traktör’ün bayileri ile yaptığı üç adet sözleşmeye ilişkindir:

1- Türk Traktör ile yetkili ekipman bayileri arasında yapılan New Holland marka biçerdöverlerin yetkili satışı sözleşmesi: Bu sözleşmeye göre bayiler New Holland biçerdöverleri seçici dağıtım sistemi çerçevesinde satacaklardır. Bayinin yetkili olduğu bölgede rakip malları satışı ve rakiplerle işbirliğine gitmesi yasaklanmaktadır. Seçici dağıtım sistemi kapsamında asgari alım, bölge dışına aktif satış yasağı ve ortak pazarlama stratejileri doğrultusunda faaliyette bulunma yükümlülüğü getirilmektedir. Bayilere getirilen rekabet yasağı ile ilgili olarak sözleşmede aşağıdaki hüküm yer almaktadır:

130 Madde 9.3 “...İşbu maddede düzenlenen rekabet yasağı Sözleşme konusu mallarla rekabet halindeki mallara ilişkin olmak, Sözleşme süresince bayinin faaliyette bulunduğu tesis ve araziyle sınırlı olmak ve New Holland Traktör tarafından Bayiye

know-how devredilecek olursa bu know-how ı korumak için zorunlu olmak koşullarıyla Sözleşme sona erdikten sonraki bir yıl süresince; eğer know-how kamuya mal olmamış ise bunun kullanılması ve açıklanması bakımından süresiz olarak geçerliliğini korur.”

140 2- Türk Traktör ile yetkili bayiler arasında yapılan CASE-IH markalı pamuk toplama makineleri satış sözleşmesi: Sözleşmeye göre bayiler yetkili oldukları bölgede rakip ürünleri satmama yükümlülüğü altına girmektedir. Bölge dışında aktif satış yapmaları da yasaklanmaktadır. Asgari alım yükümlülüğü, yetki bölgesi dışına aktif satış yasağı ve ortak pazarlama stratejilerine uyum yükümlülüğü getirilmektedir. Rekabet yasağının süresine ilişkin biçerdöver sözleşmesinde yer alan hükmün aynısı bu sözleşmede de mevcuttur.

3- Servis Sözleşmeleri: Yetkili servislere bölge bazında münhasırlık verilmektedir. Fakat rakip markaların yetkili servisliğini de yapabileceklerdir. Yetkili servisler kendi bölgeleri dışına da pasif hizmet ve yedek parça satışı yapabileceklerdir. Sözleşmeyle yetkili servislere ticari sırları ve işletme politikalarını sözleşme sona erdikten sonra açıklama bakımından süresiz yasak getirilmektedir.

150 Muafiyet başvurusuna konu olan yukarıdaki üç sözleşmeden biçerdöver sözleşmesinin süresi bir yıl, pamuk toplama sözleşmesi ve servis sözleşmelerinin süreleri üç yıldır. Biçerdöver için ayrı servis sözleşmesi yapılmış, fakat pamuk toplama makineleri için yapılmamıştır. Pamuk toplama sözleşmesi bayilerle 3s esasına göre yapılmıştır. Bunun anlamı bayiinin satış, servis ve yedek parça hizmetlerinin tamamını verecek olmasıdır. Biçerdöver bayilik sözleşmesi seçici dağıtım sistemi esasına göre yapılmıştır.

H.3.2. Menfi Tespit Değerlendirmesi

Sözleşmelerde bayilere tek elden alım yükümlülüğü, aktif satış yasağı, rekabet yasağı ve asgari alım ve asgari satış yükümlülüğü getirilmektedir. Bu hususlar açıkça rekabeti kısıtlayıcı olduğundan başvuru konusu sözleşmeye menfi tespit verilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

160 H.3.3. 2002/2 Sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği Açısından Yapılan Değerlendirme

Bilindiği üzere, bir anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in sağladığı muafiyetten yararlanabilmesi için, anlaşmanın taraflarının ilgili pazardaki payları belirleyici bir rol oynamaktadır. 2002/2 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği'nin, 2007/2 sayılı Tebliğ ile değişik 2. maddesine göre kural olarak; *“...Tebliğ ile sağlanan muafiyet, sağlayıcının dikey anlaşma konusu mal veya hizmetleri sağladığı ilgili pazardaki payının %40'ı aşmaması durumunda”* uygulanmaktadır.

Dosya mevcudundan elde edilen bilgilere göre, Türk Traktör'ün biçerdöver ve pamuk toplama pazarlarındaki son iki yıla ait pazar payları aşağıdaki tablolarda yer almaktadır:

170 Tablo 2: Türkiye'de Biçerdöver Makineleri Pazarındaki Pazar Payları

Şirket/Yıllar	2006 Pazar Payları (%)	2007 Pazar Payları (%)
Türk Traktör	(...)	(...)

Tablo 3: Türkiye'de Pamuk Toplama Makineleri Pazarındaki Pazar Payları

Şirket/Yıllar	2006 Pazar Payları (%)	2007 Pazar Payları (%)
Türk Traktör	(...)	(...)

İlgili pazarlarda Türk Traktör'ün Tebliğ'de öngörülen %40 pazar payı eşiğini aşması sebebiyle Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağı görülmektedir. Dolayısıyla, sözleşmedeki rekabet açısından önem arz eden diğer koşullar bireysel muafiyet değerlendirmesi esnasında ele alınacaktır.

H.3.4. Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

Dosya mevcudu bilgilere göre biçerdöver ve pamuk toplama makinesi pazarlarına ait Türkiye'deki pazar payları aşağıdaki tablolarda gösterilmektedir.

180 Tablo 4: Türkiye Biçerdöver Pazarı

Şirket	2007 Yılı Pazar Payı (%)
Türk Traktör	(...)
Harman Traktör ve Biçerdöver San. Ve Tic. A.Ş.	(...)
Ertuğrullar Tarım Makinaları San. Tic. A.Ş.	(...)
Laverda Tarım Makinaları A.Ş.	(...)
Claas Mega Ziraat Makinaları San. Ve Tic. Ltd. Şti.	(...)
Uzel Makine San. Tic. A.Ş.	(...)
John Deere Makineleri Ltd.Şti.	(...)
TOPLAM	100

Tablo 5: Türkiye Pamuk Toplama Makineleri Pazarı

Rakip Şirket	Pazar Payı (%)
John Deere Makineleri Ltd. Şti.	(...)
Türk Traktör	(...)
TOPLAM	100

190 Tablo 4'de görüldüğü gibi Türkiye'de biçerdöver makineleri pazarında Türk Traktör en büyük paya sahiptir. Pamuk toplama makineleri pazarında ise John Deere Makineleri ile birlikte iki firmadan biridir. Pazarlardaki oyuncu sayısının diğer pazarlara göreli olarak az olmasının nedeninin ilgili ürünlerin niteliği olduğu düşünülmektedir. Biçerdöver ve pamuk toplama makinelerinin karmaşık, sofistike makineler olmaları sebebiyle araştırılmaları ve geliştirilmeleri uzun yıllar almaktadır. Bu pazarlara girebilmek yatırım, masraf ve teknik bilgi gerektirmesi bakımından zordur. Bu sebeplerle bu makinelerin dünyada da üretici sayısı azdır. Dosya mevcudundan dünyada biçerdöver makinesi üretenlerin çoğunluğunun halihazırda Türkiye'de de faaliyet göstermekte olduğu anlaşılmıştır. Bunun gibi, dünyada pamuk toplama makineleri pazarında iki adet üretici firma olup bunlar da Türkiye'de faaliyette bulunmaktadır.

200 Bu firmalar kendi bayilik ağlarını kurarak satışlarını gerçekleştirmektedir. Avrupa ülkelerinde de yaygın uygulama bu şekildedir. Söz konusu makineler karmaşık yapılı, hem kullanım hem de bakım konusunda eğitim gerektiren ve servis desteğinin son kullanıcı açısından çok önemli olduğu ürünler olduğundan, üretici firmalar kendi bayilik sistemlerine sahip olmayı ve onlarla yakın temas içinde çalışmayı önemsemektedirler. Bu sektörde pazarda tutunabilme ve pazar payını arttırabilme de önemli ölçüde bu konudaki başarıya endekslidir. Bu çerçevede yapılacak bireysel muafiyet değerlendirmesine aşağıda yer verilmektedir.

4054 sayılı Kanun'un 5. maddesine göre, Rekabet Kurulu aşağıdaki şartların tamamının varlığı halinde bir anlaşmanın Kanun'un 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir:

- a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,
b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,
c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması.

210

H.3.4.1. Malların Üretimi, Dağıtımı ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme, İyileşme veya Teknik Gelişme Sağlanması

Biçerdöver ve pamuk toplama makineleri, tasarımı karmaşık ve yapımı uzun zaman alan, maliyetli makineler olmaları sebebiyle sağlam ve üstün dayanıklılık standartlarında tasarlanması ve yapılması gereken makinelerdir.

220

Biçerdöver makinelerinin müşterileri, çoğunlukla sezonluk iş yapmayı sürdüren Türkiye'nin bir ucundan diğer ucuna kadar, genelde güneyden kuzeye çalışan yüklenicilerden oluşmaktadır. Makinelerin sezon boyunca devamlı dolaşımı sebebiyle uygun parça ve yedek destek hizmeti sağlayabilecek geniş dağıtım ağına ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca, Türkiye pazarının farklı iklim ve coğrafi koşullara ayrılması ve çok çeşitli mahsulleri barındırma sebebiyle biçerdöver makinelerinin maksimum performans gösterebilmeleri için değişken koşullara adapte olabilmeleri gereklidir. Bu nedenlerden dolayı, sürekli teknik destek hizmetlerini sağlayabilmek için bayi geliştirmeye odaklı, ürüne yönelik bilgi desteği ve satış sonrası yedek parça ve teknik yardım sağlamak açısından önemli olan güçlü bir dağıtım ağı kurulması gerekmektedir.

230

Bu makinelerin satış sonrası garanti süresince ve daha sonra bakım ve onarım servislerinin yapılması da aynı şekilde nitelikli bir servis ağına sahip olmayı gerekli kılmaktadır. Bayilerin ihtiyaç duyduğu teknik donanımı edinmesi, yeni gelişmelerden haberdar olması, reklam ve tanıtımın yapılması ve merkezi koordinasyonun sağlanması büyük ölçüde ana şirket tarafından üstlenilmektedir. Münhasırlık ve rekabet yasağı içeren bir sözleşme olmaksızın ana şirketin bu olanakları sağlamaktan kaçınacağı göz önüne alındığında, bu şartın yerine geldiği kanaatine ulaşılmıştır.

H.3.4.2. Tüketicinin Bundan Yarar Sağlaması

240

Biçerdöver ve pamuk toplama makineleri, daha önce de değinildiği gibi kompleks yapıya sahip ve teknik özellikleri fazla olan aletlerdir. Özellikle biçerdöverlerin kullanıldıkları ürüne göre modifiye edilmeleri gereklidir. Buna karşın bunların kullanıcılarının makineler hakkındaki teknik bilgi donanımları oldukça azdır. Bu makinelerin bakım ve onarım servisleri de ciddi bir eğitim gerektirmektedir. Söz konusu makinelerin fiyatları da tarım kesiminin gelir düzeyi ile karşılaştırıldığında yüksektir. Biçerdöver ve pamuk toplama makinesi satın alan tüketiciler yüksek miktarda yatırım yaparak bir risk altına gitmektedir. Bu nedenlerle, tüketicilerin makineyi kendi bölgelerinden satın alabilmeleri, kullanım konusunda bayiden destek almaları, servisi güvenilir ve sağlayıcı firmanın teminatı altındaki yetkili servislerden almaları oldukça önemlidir. Bu sebeplerle tüketicilerin başvuru konusu sözleşmelerden doğan bayilik ilişkisinden yarar sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

250

H.3.4.3. İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması ve Rekabetin a ve b Bentlerindeki Amaçların Elde Edilmesi İçin Zorunlu Olandan Fazla Sınırlanmaması

Biçerdöver pazarında Türk Traktör %40'ın biraz üzerinde pazar payına sahiptir. Dosya mevcudunda yer alan diğer altı rakip pazarın geri kalanını paylaşmaktadır. Türk Traktörle birlikte Harman Traktör ve Biçerdöver San. ve Tic. A.Ş.'nin de New Holland marka biçerdöver satışı yaptığı dikkate alındığında marka içi rekabetin de mevcut olduğu söylenebilir. Pamuk toplama makinelerinde ise dünyada iki üretici bulunmaktadır ve her ikisi de Türkiye pazarında faaldir.

260 Türk Traktör hem makinelerin yerel koşullara uyumunu sağlamak hem de standarda uygun bakımını gerçekleştirebilmek için bayilerle yakın bir işbirliği içinde olmak ve bayilere eğitim, destek ve pazarlama yatırımı yapmak durumundadır. Biçerdöver ve pamuk toplama makinesi üreticilerinin AB ülkelerinde de tipik olarak kendi bayi ağlarını kurarak çalışma yoluna gittikleri ve bayilerin rakip markaları aynı anda satmadıkları gerçeği de göz önüne alındığında, başvuru konusu anlaşmalarla getirilen münhasırlığın, asgari alım ve satış miktarı yükümlülüğünün ve makul süreli rekabet yasağının kabul edilebilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu kısıtlamaların yokluğunda ana firmanın bayi ağını kurmada isteksiz olacağı hususu yukarıda da açıklanmıştır. Servis anlaşmaları bakımından ise münhasırlık söz konusu değildir.

270 Özetle, başvuru konusu sözleşmelerin başlıkta yer verilen iki koşulu da taşıdığı kanaatine ulaşılmıştır.

H.3.5. Sözleşmelerdeki Rekabet Yasaklarına İlişkin Maddelerin Değerlendirilmesi

Biçerdöver bayilik ve pamuk toplama makineleri bayilik sözleşmelerindeki rekabet yasağı şu şekilde düzenlenmektedir: *“İşbu maddede düzenlenen rekabet yasağı Sözleşme konusu mallarla rekabet halindeki mallara ilişkin olmak, Sözleşme süresince bayinin faaliyette bulunduğu tesis ve araziyle sınırlı olmak ve New Holland Traktör tarafından Bayi'ye know-how devredilecek olursa bu know-how ı korumak için zorunlu olmak koşullarıyla Sözleşme sona erdikten sonraki bir yıl süresince; eğer know-how kamuya mal olmamış ise bunun kullanılması ve açıklanması bakımından süresiz olarak geçerliliğini korur.”*

280 Bu hüküm 2002/2 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği'nin Rekabet Yasağı başlıklı 5. maddesinin b) bendinin ikinci fıkrasında getirilen ve muafiyet kapsamında değerlendirilen istisna ile aynı ifadeyi içermektedir. Fakat burada sözü edilen tesis ve araziye atıfla bu bağlamda rekabet yasağı getirilmesinin meşruiyeti söz konusu tesis ve arazinin sağlayıcı tarafından alıcıya temin edilmesi ile mümkündür. Halbuki Türk Traktör ile sözleşme imzalayan biçerdöver bayileri faaliyette buldukları arazi ve tesisleri kendileri edinmektedir. Dolayısıyla bu hüküm kapsamında getirilen rekabet yasağının yalnızca üretici tarafından sağlanan tesis ve araziyle sınırlanacak şekilde değiştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

290 I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.'nin biçerdöver ve pamuk toplama bayilik ve yetkili servislik sözleşmelerine;

1. Sözleşmelerde münhasırlık, tek elden alım, rekabet etmeme yükümlülüğü ve aktif satış yasağı gibi hükümler yer alması nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,

08-52/789-318

2. İlgili pazarlardaki pazar paylarının %40'ın üzerinde olması nedeniyle 2003/3 ve 2007/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliğleri ile Değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında muafiyet tanınmayacağına,
 - 300 3. Bununla birlikte, New Holland Traktör Ekipman Bayilik Sözleşmesi'nin 9.3 ve CASE Pamuk Toplama Bayilik Sözleşmesi'nin 9.8 maddelerinde düzenlenen, sözleşmelerin sona ermesini takip eden döneme ait rekabet yasağının tesis ve arazilerle ilgili kısmının yalnızca sağlayıcı tarafından temin edilen tesis ve araziyle sınırlı olacak şekilde değiştirilmesi koşuluyla, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet tanınmasına
- OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.